

ביחידות

יסדתי פנה לעצמי
נאשפין עליה את רוחי;
תקעתי במקטר אהלי
נאמר: פה, נפשי, תנוחי.

צויתי ללבי כי ידם.
אמרתי: ללבי, עד מתי
עוד תינק ממקורות-אחרים
ותטש מעיני ונבכסי?

שעת-יחוד הגיעה לשנינו.
דם! טובה לחולמים הבדירות.
עולמי שקי לא בנית,
אבגהו מצפה ביחידות.
פילוישקי, תרעיב.

בגֵּר

מוקדש לאבי

דמיטי לַעֲץ בַּךְ נָצְתוּ אַךְ עֲלֵתָהּ,
שְׁנַעֲקָר בְּטָרֶם עוֹד הַסְפִּיק הַתְּעוּרוֹת;
לְגוֹזֵל חֶסֶר כָּנָף שֶׁנִּשְׁבָּה מִקְנּוֹ
וְהוֹבֵא לְאַרְצוֹת רְחוֹקוֹת וְזָרוֹת.

הָיִיתִי כְּאֵנוֹשׁ שֶׁשָּׁכַחוּ אֵלֶיךָ,
לֹא אָח וְלֹא רֵעַ בֵּין אֲלֵפֵי רִבְבוֹת;
שְׁמִי נִכְרַם מִמַּעַל, בְּנִי עִם זֶר מִסְבִּיב,
נְעוּלִים הַשְּׁעָרִים וְחַתוּמִּים הַלְּבָבוֹת.

וּבִזְדֹּד אֶתְלַבֵּט בְּאַרְץ נִכְרִיָּה.
שִׁיר עֲצָבִי, שְׁפַת לִבִּי, מִי יָחוּשׁ, מִי יִבֵּן?
כִּי אֲשֹׁאֵל: אֵי אֵלֶי, אֵל קְדָמַת נְעוּרַי?
לִי יֹאמְרוּ: קוּם לָךְ וּבְחִרְתָּ בְּאֶבֶן!

וְאַנָּה אֵלֶיךָ? אֵי מִקֵּלֶט לְנַפְשִׁי?
אֵי מִקֵּדֶשׁ כִּי אֹמַר: קוּם, בּוֹאָה שְׁעָרָיו?
נִאֲלָמִים מְרַחֲקִים, אֵין מַעֲנֶה בְּפִיהֶם
כִּי מֵה-לָּהֶם וּלְמִקְדָּשׁ-לִבִּי שֶׁחָרַב?

וְאֵנִי יוֹדֵעַ: יְבוֹאוּ הַיָּמִים
וְשִׁירְתָּ עִם נִכְרַם עוֹד תִּשָּׁב גַּם לִבִּי,
אַךְ נִצַּח יַפְעֵם וַיְחִי כִּי עוֹלָמִים
שִׁיר אֲרָץ-מוֹלָדָת, שִׁיר אֵל אֵלֶיךָ אָבִי!

ניו-יורק, אב, תרע"ב.

על חרבן עיר-מולדת

עירתי, עיר מולדתי הרחוקה
 ונקרובה לי כל-כך,
 הד ענומתך ממרחקים בא לאוני,
 נגע לבי עד היסוד.
 אשמע אויב, שד בלהות, בא בשערך
 והחרידך בצעם קרב;
 שקד אותך אל אכורי, צור משגבך,
 וישפטך בהמת אף.
 רחוק אני מסף גבולך, אך דמיוני
 הוא יראני מחזות שד:
 אראה אותך מתוך עמוד אש ונשן
 בצלותך על היקוד,
 לרעם תותח, שריקת רמון, אנקת קלל,
 ביום אפסוף חבלי שאול.
 אראה חסגך, בית-מדרשך, לוחות קדשו
 מחללים בידי זד;
 צר מפגיע ומריצ על השקל
 ואין מושיט עזרה לך.
 אראה אותך עי מפלת, חרבות שממה
 ומצנה ככלי ריק;
 חרבה חרבה ומצבקה — גל אבנים
 נצצמות, עצמות איש,
 כי פה נפלו, מצאו קבר בחירי בנים
 על לא דבר, על לא חטא —

יד-אבירים חמדה לציון, דרבה קשת

ותמגנם אלי בור.

אראה שדדים, שדדי אדם, פליטי חרב —

אם לא אבי גם הוא שם? —

וצל שפתם אחת תפלה: מנת רחמן.

למה תמנע מנו טוב?

אראה עוללים מתעשפים על שדי אדם —

אם לא אחי אראה בם? —

ציצים חיים, נושאי בשורת ימים באים.

פרחי מנת עתה הם!

אראה פלגך, זרם שוקט, עבר גדולתי

כי שטפוהו גלי דם.

דם בנך ובנותיך הוא שמתו.

שנערפו ביום קרב.

אראה, אראה — חשכו עיני, בגדו חושי

ולא אוכל עוד ראות.

רב-לי, רב-לי! עוד מעט יתפוצץ לבי.

יצוף ארץ מבול דם.

צר-לי, מר-לי, עירתי, מנחם שמשי.

שדי המר לי מאד —

אותי הגלה למרחקים ואת קני.

קני העלה על היקוד!

בופלו, תרעזו.

על גדות הששפי

על גדות הששפי, על גדות הששפי
שם תשוב לך אשה עבריה,
תפרש בפיה ותליט פניה
וכלה תאניה נאניה.

על יד נחל בודד שם תשוב, מתנודד
ותשפך לגלים לבכה.
מי יחיש ישועה לאשה נגועה
אם אלה, אל עריון, צובה?

היא תביט לאחור ופיה קיר שחור
מבצבץ מרחוק למוקדה: —
פה הנה מעונה, פה נולדה לאסונה,
פה גדלה והיתה לבתולה.

פה גז תר-אביבה ובטרם איש קנה
בקר פחת חסדה עמדה,
ופה גס-אל נהיה וכעבר שנות צפיה
את בנה, את יחידה ילדה.

ועתה בראש דרכים, שור! פגרים משלכים
מוקעים ומדקרי החצים;
שם נהרג גם אישה ללא עול ורשעה
בידי בן-קל-על עריצים.

וליד הקרבות מול נחלת האבות
גל עפר תראינה ציניה:
שם נטמן תינוקה, כי מת בתוך חיקה,
בקבר לו חפרו גדיה.

דומית-עצבת בכל היא המות,
כל שרידי-החיים נמחו;
העיר — בלה קברים ומתי-מצט הנשארים
בגולה נדוד, הלכו.

רק היא היחידה פה נותרה לפידה —
מי יפתר, מי יגד לך למה? —
לחרבן אם עדה או אולי, מי ידע,
מצבה להרג ושקמה.

אז יבוא הנחל, יתפתל ויחל
לרגלה ולטפה בחבה,
ולחשו גלים לבת-התלולים
וככה ידברו על לבה:

הרגצי, עדינה! הביטי וראי-נא —
פה עמד רציף גאספוי;
כל תמות ילדותך, הוד חנך, רך דמותך
ברצי-תבליטנו נשקפו.

גשי, בואי אלינו ושבי בתוכנו,
פה מחסה ומנוחה תמצאי;

כאישון נצרך ובשיחות צברך
נשעשעך ונשנך פחשאי.

ששפי דממה. עבריה נעלמה.
רק ערבי-הנחל יבועו;
וגלים יפכו, קאלו יבכו
בלי אמר את קרבות התהו.
ניריווק, תרעיה.

במסבת אלוני גן חולם

במסבת אלוני גן חולם ישבתי
גלוני-עין וגלוני-לב העינה.
יציר חי אף אחד במלכות הצמחים.
אח בודד לרוח המטינה.

כוכבים זעירים, אישוני הנצח,
צל ראשי נטוי, נשקפו;
בעד צמרות עצים, שמורות גן הוזה,
נגהות של תבליט זלפו.

לרגלי השתקשק יאור קט, צנוע
ונשא את מימיו בנחת,
במספר את תלאות-היום עברו עזיו
לצרכה על חופו צומחת.

מרחוק על כנף רוח נודד הגיעו
לחישות של פרחים נצשבים.
התפצת הודיה כה ישאו לקונם
או אולי יספרו אהבים?

לא אדע שפת כוכב ותבליט ודשאים
ושפת יאור מני נסתרה.
אף יותר מלשון-איש זו שפת-המקטורין
לנשי תגלה נקרה.

מי יתן וחקפו כל חיי עד תמים
בגן זה נטוע החלומות,
בין צמחים ופרחים ויאור קט משתקשק
ורוחות מנגנות והומות.

מי יתן ואזין צדי צרב שמש
שפת-אל זאת הצודה הנשמה,
אז אדע: קול דסק-הנצח שמצמי
נאכיר את בוראי בדממה.

מי יתן ותסער נפשי

מי יתן ותסער נפשי עד היסוד,
וידללו המענינות מהם שתמה עד כה,
ונמחו מעליה עקבות רוחות משלו כה
ועקבות אבק דורות קדומים וחנוטים
עטף אותה כבצב-הענן
וכסה צין הארץ מזה
עוד מיום הנדרי.

מי יתן ויתנער לבי כי עד תמו,
וינפצו אחד אחד המקדשים עבד בם,
ונדפו ריחות תורות ואמונות,
שלכת תקופות עברו,
לזו אותו, כקהל רוחות-נוצה
מעולמות-שחור נדחים,
עוד מיום היותי.

מי יתן וינתק פתיל-הדורות בי לעד
ותהי כנפש אדם קדמון נפשי וכלכבו לבי;
לא ידע חק וגבול וככלי עבר ומסרת אבות
כי תפשי, גא התהלך-לו בצרוגות גן-היציאה,
שואב ממקורות ראשונים מנשמת-הבורא רצוננים
צופה לתוף סתרי-נפשו ותוהה ומספח
ומבקש פתונים לחידת-עולמו הגדולה.

הן אמן כי נהרסו

הן אמן כי נהרסו מוסדי מקדשי
ונלזה כבוד אלי מעלי,
אף שצרי-תפילתי צדן לא ננצלו,
בם יד לא ננצה.
ולעמים, בבוא שעת ערבית לנפשי
ולבי כי ימוג משפעת רגשות —
או יש אשר יפרץ גל-תפילה מתוכו
ויוצו כל נים וכל תא בו,
כפרץ נחל חתום צין-איש לא תשורנו
וקטר את דרכו בנתיבות נסתרות
בעד רשתות-הרים.

משמאה או אעמד וישפתי נאלימה
רק לבי ינוע, רק נפשי נסערה,
לא אדע מאין התפילה נובעת
ולמה ולמי היא.

אף רגש בי געור וקול אלי יגנב:
מתחת משואות מקדשים חרבו,
בין תלי הרמץ של אלים אכלו
יתבהב עוד ניצוץ יחידי
מצל משרפת-הנעורים.
ורוח מקרום כי תשב,
רום-ערבים תזקה,
וננצה בקירות העלב.

וּנְרָתָהּ אֶת גְּלִי הָאֶפֶר
וְלִבָּתָהּ הַנִּיצוֹץ הַבּוֹדֵד —
כְּמוֹ בְּאֶחָ-פֶּלֶא כְּעוֹף-הַמִּסְטוֹרִין, הַחוֹל,
אֲזַי תָּקוּם מִבִּינֹת לְמֵרָאוֹת-אֵשׁ
דְּמוּת-אֱלִים רְאשׁוֹנָה בְּקִדְמַת-זִהְרָה
וּמִקֹּדֶשׁ-הַנְּעוּרִים תִּתְנוּסֵס שׁוֹב עַל תּוֹעֲפוֹתָיו.

תַּרְעִיט.

בְּשִׁיר וְחִלּוֹם

בְּשִׁיר וְחִלּוֹם, בְּתַפְלֵת-תָּם
בְּלִיתִי אֶת רַב יָמִי;
בְּהִמִּית לִבִּי, בְּדַמְצַת-כָּאֵב
בְּקִשְׁתִּי אֵלַי, שָׁמִי.

בִּיאוּשׁ-שְׁחֹר, בְּתַקְנַת-אוֹר
קוֹל-תְּמִיד קֶרְבִּי הוֹלֵם:
לֹא נִחְשַׁף עוֹד כֹּל דְּבִיר-הַסּוֹד
בְּאַרְץ לֵךְ, הַחֹלֵם!

אַל תַּעֲמֹד, אָח! דַּע, שְׁמוּרִים לָךְ
עוֹד אוֹצְרוֹת-עַד נִסְתָּרִים;
בְּשִׁיר וְחִלּוֹם, בְּאַמוֹנַת-תָּם
תִּבְקֹעַ כֹּל הַשְּׁעָרִים.

לֵךְ-הִלָּאָה! סֵב וּשְׂאֵף וְאַהֲבָה,
וְשִׁיר וּבִכָּה וּפִלֵּל;
בְּלִעְדֵי כֵן מְאוּמָה אֵין
בְּתֵבֶל זֶה לְהִלָּל!

בְּשִׁיר וְחִלּוֹם, בְּתַפְלֵת-תָּם
אַבְלָה אַחֲרִית יָמִי;
בְּחִזּוֹן הֵלֵב, בְּשִׁפְתֵי הַכָּאֵב
אַבְקֵשׁ אֵלַי, שָׁמִי.

אדר, תרפ"ג.

תפלה

הה אלי, אלי,

אביר חלדי,

חמל-נא צלי בנה גדיחך

אשר תעז מני ארח-אבות

וגלה למרחקים ורים, קרים

לבקש קרבתי —

ועדן לא מצאתי!

ידעתי,

מרום אתה מני

ונשגב מעין שכלי

הנה, אלי.

אך זאת גם זאת ידעתי:

במקום-מה,

במסתרים

תשב, תחכה מני עולם

אל האחרון בעבדיך

החותר לבוא שערך

באמונה.

חבני ורחמי-נא,

אלהי הרוחות,

וקרע המסכה מעל ציני

לראות את צל כבודך!

כי הנה נבדך אני, נתעזה

בארץ גדולה

ונכריה

ולא ידעתי מה.

קצבתי שתום-העין

כן אתלבט בקורי-אמש

ארגתי לי אנכי,

אפרפר, אתור דרך,

אבקש מפלט —

ומפלט אין.

הה, אלי, אלי,

הושט לי ירך

וינהלני רחמך!

תרפ"ג.

שלֵאנן, וְכִתְיֹנֹק כֶּדֶן.
כְּרוֹם שָׁר לֹא יִדַּע עַל.

מֵאִי אֵל אִי אֲנוּדָה לִי
כְּצֹפֹר-כֶּנֶף כֹּל הַיּוֹם;
וְאֵינֶק זִיו וְאֵדְלָה נִיב
מִמְרוֹמֵי אֵל וְנִבְכִי תְהוֹם.

מֵאִי אֵל אִי אֲשׁוּסָה לִי
עַל בְּרִכַּת-חֵן זֹו שׁוֹט נֹסֵב,
עַד אִם בָּא לִי וְשָׁחֹר הֵצֵל
לִי יִלְעָט: קוֹם, רֵד אֵל הַחוּף!

ג

מֵאֲזוּ הַצֹּהָרִים עוֹמֵד הוּא עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה
וְרִסְיִסִי צָבַע יוֹ עַל פְּנֵי יְרִיעַת-בֵּד מוֹסְנָה;
רִסִּים לְרִסִּים וְקוֹ לָקוֹ — הַתְמוּנָה מֵה-מְרִהֲבָה! —
בְּמִכְחוּל-אֶמֶן עוֹד מֵצֵט הַבְּרָכָה נֶאֱחָזָה.
אֶף הִנֵּה עֹבֵר רֶטֶט כֹּל פְּנֵי בְרָכָה מִשְׁתוֹבֵבָה.
שׁוֹר: הִיא לֹא הִיא, בֶּן-רֶגַע הִפְכָּה צִבְעָה, שְׁנֵתָה דְמוּתָה;
זֹאת נִשְׁמַת-בְּרָכָה נִנְצָה מִתְמַרְמְרָה, דּוֹאֲבָה:
לֹא לָהּ, לְבַת-אֵיתָנִים, לְנִפְלֵ שְׁבִי בִידֵי בֶן-תְּמוּתָה!

ד

עַל פְּנֵי בְרִכַּת-אֹר מְזִהֲרָה
אֲנוּ שְׁטִים עִם יוֹם עוֹלָה;
אֶת בַּת-אֶרֶץ הַבְּהִירָה
נֶאֱנִי — מִבְּנֵי עִם גּוֹלָה.

הֵס. הַבְּרָכָה לְיוֹחֶשֶׁה, שְׁחָה
תִּרְקֹם שִׁירָה, מִחֲצַב נִיבָה;
נִשְׁמַת-עוֹלָם צָפָה, נָחָה
עַל פְּנֵי מִים וּמִקְשִׁיבָה.

כְּמִכְשָׁפִים אֲנוּ שְׁטִים
זֶה מוֹל זֹו בֵּין אֵי-פִלְיָאָה;
דּוֹלָקִים לְבוֹת וּמִבְטִים,
רַבַּת-דְּבָרִים הַדּוּמְיָה.

כָּכֵר שְׁכַחְנוּ אֶף אֶת הַדָּה
שֶׁל שְׁפַת עִם וְלִשׁוֹן מוֹלָדָת.
עוֹד מֵצֵט וְנִחוּשׁ, גִּדַּע
שְׁפַת-הַבְּרָכָה הַמְצוּדָדָת.

ה

לש. הלקין

גַּם בְּרִכּוֹת גַּם הָרִים קָרְאוּנוּ, אַח-רַע,
גַּם חֲרָשׁוֹת-עֲרַפֵּל גַּם אֵי כֹל צָבַע;
מֵאֲפָסִי כֹל חוּף וּמִמְרוֹמֵי כֹל גִּבַּע
גַּם-בְּשׁוֹרָה מִנְקָנָה יוֹם-יוֹם וְתוֹבָע.

קוֹם, אַחִי, וְנִצֵּא לְקִרְאָת כֹּל הַפִּלְאוֹת:
בְּצִיעֵי-הַמְרַחֲסִים נִפְשָׁנוּ גַם צְרוּרָה;
נְשִׁירָה שִׁיר אֲחֵרוֹן לְעוֹלָם בְּגִבּוֹרָה
וְנִפְוֹרֵר לְבָנוּ בֵּין בְּרִכּוֹת וּגְבָעוֹת!
חוּף-בִּלְדוּיִן, אֲב, תִּרְפֶּה.

מיסים וודס

בפתח אהלך הקט היא יושבת שאננה, בוטחת.
רוחצת ביפי הלוהט ומרנן של צהרי-שבתון.
משוטטות ציניה הפללות במרחק הבהיר-השקוף.
מתעבבות ברשתות ההרים מוריקים מכחילים לנגדה.
כמו תאמר תשוף מקרחתם תלומות מימים נשכחים.
עת ידה האחת מלפפה את בלבה המסרבל, הצחור.
העומד למולה ביראה, וידה השניה משחקת
בספר-הספרים העבה המנחם פתוח בחיקה.
ופתאם תפריצ הדממה, תתפצח, תניע את ראשה
ובקולה קול-גבר גם, צרוד, היא פונה ואומרה חונגת
לקהל הצעירים והצעירות המסבים בהציגן סביבה:
אל תשבו משתאים, מחרישים — כל פלא לא ארע בדבר.
לא זקנה לימים אנכי, ואם תשעים ושתים שנות-חיי,
עוד גוי זה אמיץ וזקוף וציני גם חדה גם בהירה,
אף לבי עוד דופק ברצדה לקראת כל תמודות-התבל:
צופיה הליכות-הפית להביא כל דבר במשטר,
מחלקה זרעונים לעופות, עורכת הבליז לבהמות,
חולקת פרותי השמונה, מחבצה ומגבנה ומזבדה,
עובדת בגן ובשדה, משדדה ומזבלה ומנכשה,
מאזמה אגמות של תבואה ושחת כבוא צת-הקציר
ויוצאת לפקקים ללפט אף גרגרי-אדמה מבשילים.
לא זקנה האשה למולכם — עיניכם הרואות, יקירי,
יש נדמה אף אתמול התחילו החיים הגדולים לעיני.
זקנים וזקנות רק אתם בגי-כרך צאנתנים ופותרים,

לא יזקן האדם בכפר פאן בין הרי הקטסקיל החסונים.
מסתפקים אתם מתוך תמיה במיסים וודס שכן היא דוברת!
כמוכם בכל בני-הקרנה הבאים אלי מדי שנה.
ברגל ובאבטומובילים הם באים תבורות-תבורות
וצובאים על פתח אהלך, מביטים עלי בתמהון
כאחד המביט משתומם על סוס-מרוץ זקן רב-כח
ושואלים שאלות של שטות: מיסים וודס, מיסים וודס, בבקשה,
מנין העז והגבורה? וסוד ארץ-ימים מהו?
או יש אשר יאבו לשמע ספורי-נפלאות מבהמים
על חיי-קדמונים משנים בימים רחוקים, חשכים.
אויילים — להם אז אשיבה — אין סודות, אין פלאות בעולם.
כן, פשוטים החיים וגלויים, אין סתום בהם ואין נסתר,
וכל אשר נתן הבורא בחסדו לאדם ולחנה
עוד קים ועומד בעינו לאדם, לעוף ולבהמה.
יש אשר מה רב לבלבו: בכל פנת-גן הוא מתגלגל,
בכל קרן-הר הוא מחכה, כי יבוא האיש יקחנו,
אף מעטים הבאים לקחתו. מה תדעו, בני-קרנה הוללים,
מנצם-החיים בארץ? כל טוב וכל יפה תבואו,
תקדירו את זמר-חייכם באבק ופיח ומהומה
ומחרות ויגיע-בטלה ואחר תבואו רצוצים
תבקשו, תשאלי: בבקשה, מה פתרון החיים האלה?
לא מלת ממרומים הזקנה — היא ממת החיים ופרקים.
הן פי מיסים וודס הוא המדבר, אף בטחו בה כי לא תתבדה —
מורים נאמנים לה היו בתשעים שנות-חיים ויותר. — — —
— — — ויש אשר אחפץ לצאת אל הקרנה הגדולה, ההומה,

לסוכב בשנקים ורחובות, אף לסור אל בתי-שעשועים
 ולבקר את בתי-התפלה ובתי-הספר המרבים.
 מקום יורו כל חכמה בעולם, אך חכמת-החיים לא יורו,
 ולקרא קול גדול בלי-חשך: רמוכם, אמללים, רמוכם,
 האשר לא ינוה עמכם — מה בצע כי אחריו תרדפו?
 אך יקרו לי הררי-מוצתי ולעולם, לעולם לא אעזבם.
 רק פעם פתני לבבי ואצא לניו-יורק הרחוקה,
 והשעה שעת-חרום בארץ, בסוף שנת הששים ופשי.
 ואחי הבכור שוכב גוסס באחד מבתי-החולים.
 עוד עמה כי אזכר המראה וקפא בי דמי בקרבי:
 הומים הרחובות מאדם, כרפרות וצגלות וצבים,
 ופלגות חילים חמושים נצבות בקרן כל כפר
 ושונעת הפצועים מבית ואנקת ההולכים למות —
 וקכה גם נתקע במחי הכרך כמפלצת-הדמים.

פה אשב, ידידי הצעירים, עד תשקע השמש הנפה
 ואדוני הטוב יקראני הביתה כי אישן את שנתו.
 בינתיים אהלך בשבילי עליזה ומאירה בדרך,י
 מסתפלה ביקצת-החמה ובזהר-העולם מסביבי.
 אף שמעו למיסים וודס, בני, האומרה לכם ומגדת:
 אין אשר בתבל רבתי כאשר תגלה הבריאה
 לאדם יום-יום פה בחרים, חי משה הקדוש, כי אין!
 בודדה? הנה, לא, אף במעט לא! לא אחת אני באן, יקירי
 כל הר וכל גיא ידעני, כל חרש וסבך יפירני.
 כל פרח-הבר וכל שיח, כל נטע וכל אילן ישיש.
 התראו את כלבי העזור, את „פרינסי“ שלי שאהבתי?

אין יקר כמותו ונאמן, בן-זקונים הוא לי, בן-שעשועים —
 הנה, בן, אל תלגלגו, בני! ורבה גם זכותו עמדי:
 דור שביעי לי „פרינסי“ לכלבים וכלם חביבים כמוהו.
 הראשון מהם, אני זכורה, מתנה לי הובא מאשי,
 בהיותו חתני צדין, ארי שבכלבים זה הנה,
 גבה-קומה, גדל-בלורית, חד-צין ומטיל הוד-אימה על סביביו
 וקרוך אחרי בקל לם, מלוני בגן וביער,
 אף עוזר על ידי בשדות, ציר נאמן וזריו במלאכתו,
 מטלטל את צרכי ממרחק וכל אשר ימצא בדרך,ו
 מעצם עד פגר ונבלה, אל פתח אהלי בן יביא.
 לא הנה כמוהו בכלבים וקכה גם כל בנני-משפחתו
 נאמנים עד רגעם האחרון לבצלי ולי ולבני,
 ועקשו הם קבורים, היקרים, בצלע ההר שם לפניכם —
 לא הרחק מקברו של אישי-זה למוז זה ובשורה.
 אה, לא, לא בודדה אנכי! אין מקום לבדידות בחרים
 עם כל התפארת מסביבך ורב העבודה בשדות.
 ויש שבתקופת-החרף, בקדשי ינואר-פברואר,
 בנדת השלג חמרים וכסה את צין כל הסביבה,
 מראש הר-ה„ברק“ הגאה עד פתח אהלי הקטן,
 אשאר ככלואה בביתי ואתי רק „פרינסי“ חביבי,
 אך עצב לא אדע ובדידות, כי יפים החיים וחסודים
 ורבים הקסמים גם אז כלל לב צמאי-יפי באמת.
 שאננה אז אשב באהלי-אין דאנה וחרדת יום-מחר,
 כפר הוכן תבליל לבהמות, העופות אף הם במבטחים.
 דולקת האש בפירי וישעוני מתקמק במנוחה
 ואני אז משתקעה בכסאי, ולרגלי זה כלבי מחמד,י

מציצה מבצד לחלון על הרי, הנסיכים הלכנים.
 ורוקמה אט-אט במחשבותי וזרונות מימים עברו.
 פה רבים הם וזרונותי, ותביב ומתוק כל אחד.
 כנודים נאמנים הצובאים המונים על פתח סבתם,
 מחזיקים בגיל צעמתי ובבת-צחוק להם אף אשיבה.
 אף לבי — כי למה אכחד? — בי מכה, שוקע ועולה!
 הנה בית-אבי הנאה העומד בנקבת-ההרים
 מצחצח ומסיד ונהדר כחמן בערב חפתו.
 הנה גם הנרי ורוברט, שני אחי אמיצי-הלכות,
 והנה גם מרי אחותי — לה צפור לבנה יקראו.
 על שם שצרותיה הלכות — ומרתה ורות נאביגיל
 ותומס וסימור נאלישע וגיל, ה-ארנבת, ו-פקסי"
 ושאר בני הקבוצה הטובה — חביבים, נחמדים כל אחד —
 לא אחת שוטטנו, פזנו בפאתי ההרים החביבים
 ונצא במחולות ובשירים, לזכרם עוד צמה לב ירחב,
 בבקעת-הפרחים הגדולה העוטה ביתנו השאנן.
 לא אחת נחבאנו בשיחים, פשטנו בשדות ובגנים
 רכובים על סוסים אבירים במרוץ-התחרות מזרז
 למרת לב אבות ואחים צמלים, עוסקים במלאכתם.
 או יש כי שחקנו במשחק "מלחמת ההודי האדם",
 וכתם המלחמה השלמנו מסביב ל"סלע-השקטים".
 אלישע הוא היה המצביא — וכה גם שמו נשאר בינינו —
 ומקשט בנוצות-כרבנות, בפניו השזופים-אדמים
 אז היה מראהו באמת כמראה נשיא שבט-הודים
 המפקד את גדודי-צבאותיו, כמציר על-גבי התמונות,
 ו"פקסי" הצרום ותומס וסימור ומרתה בת-חיל

הם פוסעים בגאונה לימינו חמושים בקלשון ובדקר.
 מרקדים רקודי-מלחמה ומשוררים שירי-גבורים —
 מה-נהדר אז היה המראה! אני נאביגיל ורותי
 ראינו וכן אף שחדנו, אף בושנו מפניהם פן יאמרו:
 אמריקה נצחה והכו הלכנים ונתגר בהמה,
 במקל או כלונס, בשוט או ברצועה או סתם באגרופים,
 אף אנו שוררנו "את ארצי" ו-לגל כוכבים ופסים
 ושירים אחרים יקרים עד רתחו הלכות הצעירים
 ונגן בשארי-לחנו על כבוד המולדת החביבה.
 ופעם בפרץ המלחמה עוררתי את מקלי העבה
 על ראשו של סימור אויבנו עד זוב דם ממנו ניפל;
 ראמה מרי הקטנה שעמדה מרחוק ונבט,
 ונתקרא קול גדול, קול-פחדים: הושיעו! הושיעו!
 נבהלת גם אני, אף דבר לא קרה, כרתנו ברית-שלום
 פנהוג, ובקרב הזמים לסימור לאשה הייתי,
 ומרתה בת-חיל — בחורה פהלקה זו היתה —
 לאלישע המצביא נתארסה, ורותי — ל"פקסי" נשאה,
 אף גדולים אז היו הזמים! יום-יום ומענוגו המיחד,
 יום-יום ובק-והרו ואשרו וננה-החג אשר עזיו,
 אין יום אשר יקטן בצדנו, אין דבר כי יבז וידל.
 ואף האסכולה הקטנה העומדת במורד-ההרים
 צוובה ובושה כיתומה הרתנו די תצנוג נאשר.
 נציקה פה היתה ונוחה! רק דלת על דלת היתה
 אף לנו ליושבים בתוכה כארמון רב-פלואים נבטה.
 את כל בני-החבורה פה תמצא מקבים על שדשה ספסלים
 נעולים, רחוצים וסרוקים ופניהם מזהירים ורנים.

אלישע המצביא וסימור הם יושבים בראש כמנהגם
שקטים וצנועים ורצינים כחילים מחכים לפקדה.
ומרתה בת-חיל על ידם ורותי הקטנה בפנה —
נשמה יקרה שקמותה! — בן יושבה ומציצה חליפות
בזר-השושנים על חנה ובציני המורה למולה.
מיס קלרק היה שמה, אף אנחנו וירג'יניה קראנו לה תמיד.
מיס וירג'יניה — כי זה שמה הראשון — וכלה גם אהבה.
אף זאת היתה מורה להלל! תנוח בשלום בקבריה! —
בן, וגם טובת-המראה: אדמת-הפנים וחסנה.
וכמה זו נדעה לספר! לא היה אף דבר לא נדעה!
על ערים וארצות ספרה ואנשים נפלאים מוזרים —
על אותו הגבור הפלאי שנשא השחקים על כתפיו.
על אחד, לא אדע את שמו עוד, שהרג צנקים אין מספר.
על מלך שנהפך לדב ועל אחת שהיתה לאילן.
כי נוצנה קאץ בנטיצה, וציד שהיה לצבי קל
כי פרע חק מוסר וצניעות והיה לבלביו לטרה.
על הודים ופראים ספרה, האוכלים בשר-אדם לשבע,
ועל פוקהונטס החמודה, נדיבת-הלל האמיצה —
על זרע חלוצים וכובשים, אבות זו הארץ היפה.
שחקמו בטבע הפרא, בחית-הבר ובאדם.
ועל ושינגטון האביר, לא ידע לא פחד ומרמה.
הראשון לקרב ולשלוט וראשון בלבבות בני-ארצו,
וכיצד גם נלחם באנגלים בחיל לא-רב אף מלא-אמץ.
הה, כמה אז נעו הלבבות ונוצצו ציני-הקטנים
למשמע הגדולות ההן! לא עצרנו עוד כח לשבת.
וכאלו יחלנו למיס קלרק, כי מקום ותנהל אותנו

למערכות-הקרב ואנחנו כאחד אז נצא אחריה.
ופעמים, כתם המודים, יתנער אלישע המצביא,
ומרתה, כמוכן, על ידו והקהיל את כל בני-לונתו
לסור מלחמה מחדש בין צבאות בריטניה ואמריקה.
ועמד בקר מוכן לפקד את כל בני-אמריקה המורדים.
אף איש לא ימצא בינינו שיאבה להיות עם הבריטים,
וככה נתפזר בשדות, עליוני-משובה פי-שבועה.
לשוטט בפאתי-ההרים כעדרי הצבאים הפראים.
עת-פלאות זו היתה כאמת, עת גדולה, חי פטר הקדוש!
אף יותר מכל אז אהבתי יום ראשון, יום ענג ומנוחה,
על שום הספורים המשעשעים שהיה אז אבא מספר.
התראו הספר העבה, זה ספר-הספרים הקדוש?
ירשת-משפחה הוא לנו ושמות דורות רבים על גבו.
בכל יום-שבתון ומועד, לאחר שעת-הצהרים,
נהגנו לשבת בלנו מסביב לכירה הגדולה,
לבושים מלבושי-השבת, מקשיבים ברצון לאבא
הקורא ב"ספר הטוב" ובנעימה ובמתק-שפתים.
בית-בניסה לא היה בסביבה, כי קטן הישוב ומצער.
אף אבא — פקח שקמותו! — הוא היה משמיע ואומר:
"אין דבר! אל חנון ומיטיב הוא פקד באהבה כל בשר
ולחן אותנו בספר בו גלה רצונו לברואיו —
קראוהו ותראו כי דבר-אל ורוחו למלאו גם אתכם".
ואמנם בלענו כל מלה שהוציא מפיהו בנחת
ונשקת הספורים החביבים פנין הטוב עד לשכרה.
אף עתה כי אשב לבדי בצהרי-שבתון הימים,
אין דבר שימתק לי בכה כאותם ספורי-הפלאות

בִּסְפָּר הַטּוֹב שֶׁפָּנִי אֶהְבֵּתִי כֹל אֶחָד וְאֶחָד
כָּאֵהָב אֶת הַשְּׂדוֹת וּכְחוֹל הַשָּׁמַיִם הַנָּאוִיִּם.
מִרְבִּים הֵם בְּתִי-הַכְּנִיסָה בַּיָּמִים הָאֵלֶּה בְּסָבִיבָה:
בֵּית-כְּנִיסָה בְּפִטְסִיטִי וּפְרִסְבִּיטְרִינִי וְאֶחָד קְתוּלִי,
בְּנִינִים נְהָדָרִים וּגְדוּלָּיִם וְרַבִּים הַהוֹלָכִים לְבִקְרָם
בְּשַׁבָּת וְחָג, אֵךְ אֲנֹכִי פֹה אֲשֵׁב בְּפֶתַח-אֶהְלִי
שׁוֹמַעַת אֶת דְּבַר-אֱלֹהִים מִן הַסְּפָר הַחֲבִיב בְּיָדִי.
וְטוֹב אֲשֶׁר תִּדְעוּ, יְקִירִי: אִם אֶהְבֵּת-הָאֵל אֵךְ תִּדְרֹשׁוּ
כֹּךְ פֹּה תִמְצְאוּהָ, בְּדַפִּי הַסְּפָר הַזֶּה וּבְהָרִים!
בְּבִתִּי-הַכְּנִיסָה הַיָּפִים אֵינְנָה כְּיוֹם, הָהָא, אֵינְנָה,
אֵךְ לֹא לָשֵׁם אֶהְבֵּת-הָאֵל וְלָכֹךְ שָׁמָּה הַהוֹלָכִים,
כִּי אִם לָשֵׁם נֹוִי וְשַׁעֲשׂוּעִים: מִקְצֶתָם כְּדִי לְהַתְהַדָּר
בְּבִגְדֵי-צִבְעוֹנִים יְקָרִים אֵךְ לְרֹאוֹת בֵּין כֹּה וּלְהִרְאוֹת,
וְרַבִּים כְּדִי לְתַלּוֹת עֵין בְּתוֹלַת-הַשָּׁכֵן הַיָּפָה
לְמַעַן צֹאת אֶתָּה בְּמַחֲלוֹת בְּעָרֵב בְּאוֹתוֹ בֵּית-כְּנִיסָה.
כְּאֶחָד הֵם כָּלָם בְּעִינִי: בֵּית-כְּנִיסָה קְתוּלִי, בְּפִטְסִיטִי
וּפְרִסְבִּיטְרִינִי אוֹ עֲבָרִי, לֹא אֲבַחֵן בֵּין כֶּתֶה לְכֶתֶה,
בֵּין אָדָם לְאָדָם לֹא אֲבַדִּילָּהּ. בְּחֻמָּתָ כֹּל אֶחָד אֲשַׁמְתִּי,
לְלֹנָה וּלְלֹנָה אֲצַטְרֵךְ — הֵן כֹּה גַם לֹא יָדַע הַבּוֹרָא
כֹּל כֶּתוֹת וְרִיב כֹּל מַפְלָגָה וַיִּתֵּן לְכֹל בְּנֵי-הָאָדָם
אֶת שְׁמֵי הַכְּחָלִים, אֶת שְׂדוֹתָיו וּפְלָגָיו, אֶת הָרִיו וְצִמְקָיו
כְּאוֹמֵר: הִסְתַּכְלוּ כָאֵלֶּה וִידַעְתֶּם הַטּוֹב וְהָאֵמֶת
וּלְמַדְתֶּם אֶת אֲרָחוֹת-הַחַיִּים וּמִצְאֶתֶם גַּם אוֹתִי בְּעוֹלָם;
אֵךְ הָא לָכֵם סִפְרִי הָאֵהוּב, הוּא יוֹרְכֶם אֶת עֵינְכֶם לֹא תִרָא
וַיִּבְנֶכֶם לְהַרְגִּישׁ אֶת רוּחִי וּלְגַלּוֹת הָאֲשֶׁר בְּאָרֶץ. — —

— — — הָהָא, כֵּן, אֵל תִּבְיטוּ בִּי, בְּנִי! נְדִיבִים הַחַיִּים וְנִצְלִים
אִם גִּדַּע אֵךְ כִּיצַד לְחִיּוֹתָם וּבִרְכָּה לְכֹל אִישׁ וְאִישׁ בָּם,
כֹּל מִי אֲשֶׁר יִרְצֶה הוּא יָקוּם וְיִשָּׁאֵב הָאֲשֶׁר מִלֹּא-תִפְנִיו.
כְּיוֹם אֶחָד אֲרָךְ כֵּן עָבְרוּ עָלַי, הַיּוֹשֵׁבֶת לְפָנֶיכֶם;
אֶהְבֵּתִי כֹל שָׁעָה וְשָׁעָה, כֹּל יוֹם הוּא כְּחֹדֶשׁ בְּעִינִי
וְדַרְכִּי לֹא תִמָּה צְדִין. הַבִּיטוּ וּרְאוּ-נָא מַה-יָּפָה
הַיּוֹם. אֵל-נִכּוֹן גַּם מִתָּר כֵּן יֵהִי וְגַם מְחַרְתִּים. — — —

— — — אֵךְ לְמַה-זֶּה אֲשֵׁב לְפָנֶיכֶם, אוֹיֵצַ אֶת כָּלְכֶם בְּדַרְכִּים,
הֵן בְּטַח צִנְפִּים אֶתֶם וּבְנֹדָאֵי גַם רְעִבִים וְצִמְאִים.
טוֹב, בּוֹאוּ נָא אֲחֵרִי, יְקִירִי, אֵל בֵּינֹות לְסִבְךָ-הַשּׁוֹשְׁנִים
וּרְאִיתֶם הַבָּאָר הַנִּחְמָדָה, שָׁם יִצְלַב וְיִחַל גִּפְשׁוֹ,
וְיַעֲמֶתֶם מִימֶיהָ הַקָּרִים, כֹּל אֲבָן אֵינְנָה עַל פִּיהָ —
וְאַחֵר נְשׁוּבָה, גִּלְכָּה וְנִסְעַד לְבִנּוּ כְּלָנוּ
בְּפִרוֹת יְבֻשִׁים וּבְקָלִי וּבְכֹל אֲשֶׁר אֵלֵי חַנּוּי.
הַיְמוּנָה, תִּרְפִּיד.